

EURÓPSKA
KOMISIA

V Bruseli 23. 7. 2014
COM(2014) 520 final

OZNÁMENIE KOMISIE EURÓPSKEMU PARLAMENTU A RADE

Energetická efektívnosť a jej prínos k energetickej bezpečnosti v rámci politík v oblasti klímy a energie do roku 2030

{SWD(2014) 255 final}

{SWD(2014) 256 final}

1. Úvod

Komisia nedávno predstavila rámec politik v oblasti klímy a energie na obdobie 2020 až 2030¹. Navrhujú sa v ňom ambiciózne ciele pri znižovaní emisií skleníkových plynov a obnoviteľnej energii ako súčasť prechodu Únie na konkurencieschopné nízkouhlíkové hospodárstvo. Rovnako sa v ňom prostredníctvom dobre fungujúceho vnútorného trhu podporuje zníženie energetickej závislosti a finančne dostupnejšia energia pre podniky a spotrebiteľov. Rámec do roku 2030 medzičasom doplnila podrobná analýza energetickej bezpečnosti Únie, v ktorej sa zohľadnili aktuálne geopolitické udalosti na východnej hranici EÚ, spolu so stratégiou, v ktorej sa navrhujú konkrétne opatrenia na zníženie energetickej závislosti v bezprostrednej budúcnosti i z dlhodobejšieho hľadiska².

V súlade so žiadosťou Európskej rady³ sa v tomto oznámení objasňuje a kvantifikuje možný prínos energetickej efektívnosti k znižovaniu emisií skleníkových plynov a zlepšeniu energetickej bezpečnosti Únie, pričom v oboch prípadoch ide o aspekty integrovaného rámca politik v oblasti klímy a energie. V súlade so smernicou o energetickej efektívnosti takisto obsahuje správu o perspektíve dosiahnutia cieľa 20 % v oblasti energetickej efektívnosti v roku 2020.

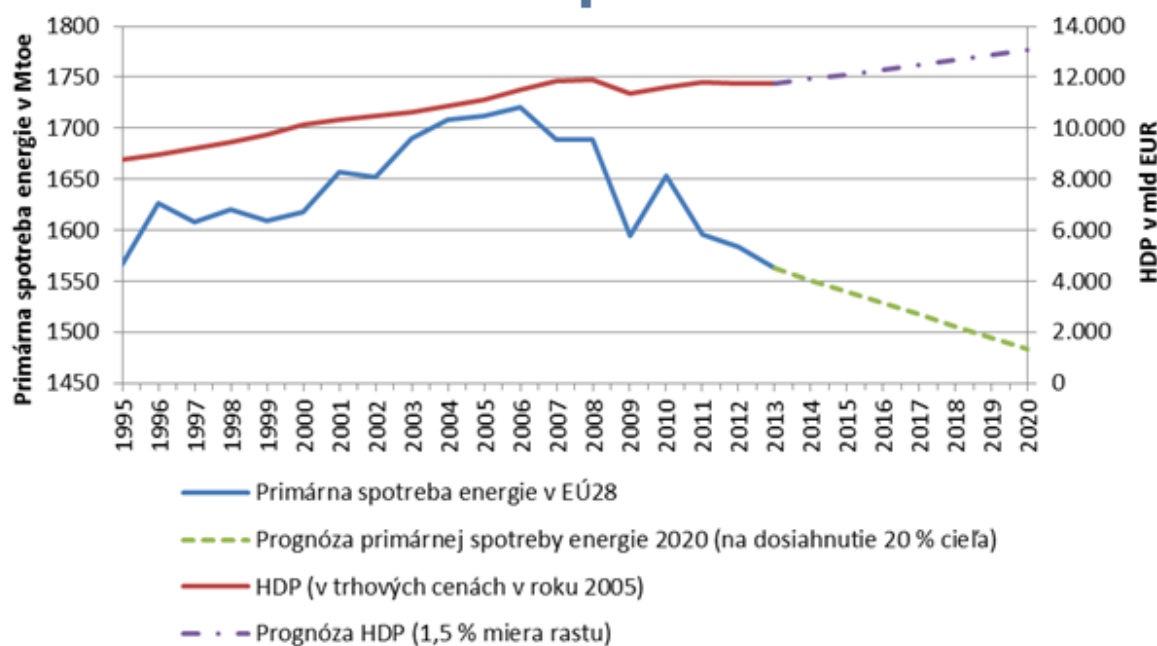
Energetická efektívnosť zohráva zásadnú úlohu pri prechode na konkurencieschopnejší, bezpečný a udržateľný energetický systém, pričom jej jadro musí tvoriť vnútorný trh s energiou. Energia je motorom našej spoločnosti a hospodárstva, rast v budúcnosti však musí byť menej energeticky a nákladovo náročný. EÚ môže tento nový model zrealizovať. Ako vyplýva z grafu, EÚ už dlho pred vypuknutím krízy v roku 2008 začala oddeľovať hospodársky rast od spotreby energie prostredníctvom zvýšenej energetickej efektívnosti. Odvtedy v tomto úsilí pokračuje, pričom vychádza z cenových signálov a komplexného súboru politik v oblasti energetickej efektívnosti (pozri graf).

¹ COM(2014) 15.

² COM(2014) 330.

³ Závery zasadnutia Európskej rady z 26. – 27. júna 2014, EUCO 79/14.

Graf 1. Vývoj spotreby energie a HDP v EÚ v rokoch 1995 – 2013

Zdroj: Útvary Komisie na základe údajov z EUROSTATu

2. PERSPEKTÍVA DOSIAHNUTIA CIEĽA STANOVENÉHO NA ROK 2020

Súčasný rámec energetickej efektívnosti

V rámci hlavného cieľa energetickej efektívnosti⁴ sa vytýčil **orientačný cieľ 20 % úspory energie do roku 2020**. Členské štáty stanovili nezáväznú vnútroštátne ciele energetickej efektívnosti. Tieto ciele podporujú:

- Smernica o energetickej efektívnosti (smernica EE)⁵;
- Smernica o energetickej hospodárnosti budov (smernica EHB)⁶;
- nariadenia, v ktorých sa pre jednotlivé výrobky stanovujú minimálne normy energetickej účinnosti a na základe ktorých sa na označeniach výrobkov uvádzajú informácie o energetickej účinnosti⁷;
- emisné normy CO₂ pre osobné automobily a ľahké úžitkové vozidlá⁸;
- intenzívnejšie financovanie prostredníctvom európskych štrukturálnych a investičných fondov (EŠIF), programu Horizont 2020 a špecializovaných nástrojov, ako je ELENA⁹ a Európsky fond pre energetickú efektívnosť;

⁴ Rovná sa 1 483 miliónom ton ropného ekvivalentu (Mtoe) v primárnej energetickej spotrebe v roku 2020.

⁵ A jej predchodkyne: smernica KVET (2004/8) a smernica o energetických službách (2006/32).

⁶ Smernica 2010/31/EÚ o energetickej hospodárnosti budov.

⁷ Konkrétne smernica 2009/125/ES o ekodizajne a jej vykonávacie opatrenia a smernica 2010/30/ES o označovaní energetickými štítkami a jej vykonávacie opatrenia.

⁸ Nariadenie (EÚ) č. 333/2014 a nariadenie (EÚ) č. 443/2009.

- zavádzanie inteligentných meračov na základe smernice o vnútornom trhu s elektrinou¹⁰;
- systém EÚ na obchodovanie s emisnými kvótami (ETS)¹¹.

Prehľad vykonávania platnej legislatívy sa uvádza v rámčeku 1.

Rámček 1: Vykonávanie kľúčových právnych predpisov o energetickej efektívnosti – aktuálny stav

- Lehota na transpozíciu smernice o energetickej efektívnosti uplynula len nedávno. Z národných akčných plánov energetickej efektívnosti členských štátov na rok 2014 vyplýva, že vnútroštátne politiky energetickej efektívnosti sa posilňujú (pozri prehľad v prílohe I).
- Na základe smernice EE sa výraznejšie menia obchodné modely spoločností poskytujúcich energetické služby. Členským štátom ukladá povinnosť podporovať nástroje financovania energetickej efektívnosti. V Nemecku banka KfW, ktorá je vo verejnom vlastníctve, poskytuje preferenčné úvery na dodatočné vybavenie budov s cieľom zvýšiť ich energetickú efektívnosť, ako aj na výstavbu nových energeticky hospodárnych budov. V období 2006 – 2013 sa dodatočne vybavilo 2,8 milióna obytných priestorov a postavilo sa 540 000 vysokoefektívnych nových obytných budov.
- Vo Francúzsku sa v novom návrhu vnútroštátneho právneho predpisu stanovuje celý rad konkrétnych opatrení zameraných predovšetkým na budovy. Jedným z nich je aj daňová úľava až do výšky 30 % nákladov na renováciu v záujme dosiahnutia energetickej efektívnosti – platná od septembra 2014.
- Prebieha diverzifikácia finančných mechanizmov v rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov, pričom sa dôraz kladie na intenzívnejšie využívanie finančných nástrojov.
- Očakáva sa, že počet členských štátov, ktoré uplatňujú povinné schémy energetickej efektívnosti pri technickej infraštruktúre, narastie z päť na šesť. V Poľsku sa príslušné ustanovenia smernice EE úplne vykonávajú prostredníctvom takéhoto systému.
- Smernica EE podporuje programy na zvýšenie informovanosti o výhodách energetických auditov domácností, ktoré realizujú vhodné poradenské služby. V Spojenom kráľovstve osobitný útvar pomáha pri vypracúvaní politik na základe prieskumov toho, ako možno stimulovať rozhodnutia spotrebiteľov v oblasti energetickej efektívnosti („behaviorálna ekonómia“).
- Napriek tomuto solídному pokroku zatiaľ len päť členských štátov oznámilo úplnú transpozíciu smernice EE. Komisia ostatným zaslala formálnu výzvu.
- Zaostáva aj vykonávanie smernice o energetickej hospodárnosti budov, a to napriek tomu, že lehota na jej transpozíciu uplynula v júli 2012. Momentálne transpozíciu nedokončilo ešte deväť členských štátov. V štyroch prípadoch Komisia iniciovala súdne konanie.

Politiky energetickej efektívnosti vykazujú hmatateľné výsledky

Ako výsledky opatrení v oblasti energetickej efektívnosti možno uviesť klesajúcu spotrebu energie v budovách, vyradovanie neefektívnych zariadení z trhu a označovanie spotrebičov do domácností (napríklad televízorov a boilerov) energetickými štítkami s informáciami, na základe ktorých sa spotrebitelia pri kúpe rozhodujú. Verejné orgány, sektor priemyslu, MSP i

⁹ Európsky nástroj miestnej pomoci v oblasti energie, ktorý riadi Európska investičná banka; <http://www.eib.org/products/elena/index>.

¹⁰ Smernica 2009/72/ES o spoločných pravidlách pre vnútorný trh s elektrinou, ktorou sa zrušuje smernica 2003/54/ES.

¹¹ Smernica 2003/87/ES zmenená smernicou 2009/29/ES a rozhodnutím č. 1359/2013/EÚ.

domácnosti majú čoraz viac informácií o možnostiach šetriť energiu. V doprave výkonové emisné požiadavky na emisie CO₂ zabezpečia zníženie priemerných emisií nových osobných automobilov do roku 2021 o 40 % v porovnaní s rokom 2007.

Vďaka tomu, že sa tieto prvky zaradili do spoločného rámca EÚ, sa na nich mohol pozitívne prejavíť rozsah vnútorného trhu a umožnilo sa tvorcom vnútroštátnych politík navzájom sa od seba učiť. Tento európsky rámec dopĺňa vnútroštátne opatrenia, akými sú dobrovoľné dohody, povinnosti v oblasti energetickej efektívnosti, schémy financovania a informačné kampane. Pokrok členských štátov v otázke energetickej efektívnosti je predmetom každoročného preskúmania ako súčasť európskeho semestra.

Z celkového hľadiska, a to ako na vnútroštátnej úrovni, tak aj na úrovni EÚ, preto možno konštatovať, že podpora politík a opatrení zameraných na energetickú efektívnosť naberá na intenzite.

Ďalšie úsilie je potrebné na dosiahnutie cieľa EÚ pri úsporách energie do roku 2020

Na základe analýzy krokov členských štátov a dodatočných prognóz Komisia v súčasnosti odhaduje, že **EÚ v roku 2020 dosiahne 18 – 19 % úspory energie**¹². Je potrebné poznamenať, že približne tretinu pokroku pri dosahovaní cieľa na rok 2020 možno pripísať nižšiemu rastu počas finančnej krízy, než aký sa očakával. Preto je dôležité, aby sme vzhľadom na dosiahnutie 20 % cieľa nezasпали na vavrínoch a aby sme nepodcenili úsilie, ktoré bude potrebné na dosiahnutie nových cieľov po roku 2020.

Vzhľadom na rozmanité výhody energetickej efektívnosti a narastajúceho počtu dôkazov, že politiky na jej podporu fungujú, je nevyhnutné vyvinúť dodatočné úsilie, aby sme zabezpečili úplné dosiahnutie vytýčeného cieľa. Vykonávanie legislatívneho rámca EÚ ešte stále zaostáva (pozri prílohy II a III). **Ak teraz všetky členské štáty zapracujú rovnako dôsledne na úplnom vykonávaní dohodnutých právnych predpisov, 20 % cieľ možno dosiahnuť bez toho, aby boli potrebné dodatočné opatrenia.**

Úsilie by sa malo sústrediť na tieto prvky:

- posilniť miestne a regionálne overovanie národných stavebných poriadkov a presne informovať spotrebiteľov o energetickej hospodárnosti budov na predaj alebo prenájom a ubezpečiť ich tak o kvalite budov¹³;
- plnou mierou zapojiť podniky verejných služieb, aby v spolupráci so svojimi zákazníkmi pracovali na dosiahnutí úspor energie¹⁴;
- posilniť trhový dohľad nad energetickou efektívnosťou výrobkov, ktorý je potrebné zaistiť vo všetkých členských štátoch a ktorý zaručí pre sektor priemyslu rovnaké

¹² Znamená to, že do dosiahnutia cieľa 20 % úspory nám chýba úspora 20 – 40 Mtoe.

¹³ Komisia odhaduje, že tieto kroky môžu zabezpečiť dodatočné úspory 15 Mtoe do roku 2020. „Study evaluating the National Policy Measures and Methodologies to implement Article 7 of the Energy Efficiency Directive“ (Štúdia na posúdenie vnútroštátnych politických opatrení a metodík na vykonávanie článku 7 smernice o energetickej efektívnosti), CE Delft, návrh štúdie, ktorej vypracovanie zadali útvary Komisie.

¹³ http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/guidance_notes_en.htm.

¹⁴ Komisia odhaduje, že tieto kroky môžu zabezpečiť dodatočné úspory 20 Mtoe do roku 2020; pozri aj http://ec.europa.eu/energy/efficiency/eed/guidance_notes_en.htm.

podmienky a pre spotrebiteľov informácie, na základe ktorých pri kúpe budú môcť dospieť k rozhodnutiu¹⁵.

3. ENERGETICKÁ EFEKTÍVNOSŤ: POSÚDENIE POTENCIÁLU V OBDOBÍ DO ROKU 2030

Kľúčovým cieľom politiky v oblasti klímy a energie v budúcnosti je zachovať finančnú dostupnosť energie pre podniky, sektor priemyslu a spotrebiteľov. Preto musí rámec do roku 2030 a ciele, ktoré obsahuje, vychádzať z potreby dosiahnuť ciele v oblasti klímy a energie čo najefektívnejším spôsobom z hľadiska nákladov. Takýto prístup si vyžaduje, aby členské štáty boli flexibilné v tom, ako plnia svoje záväzky, pričom je potrebné zohľadniť ich vnútroštátne okolnosti. Komisia na tomto základe navrhla záväzné ciele: znížiť emisie skleníkových plynov o 40 % do roku 2030 (v porovnaní s úrovňou emisií v roku 1990) a stanoviť, aby v roku 2030 aspoň 27 % spotrebovanej energie pochádzalo z obnoviteľných zdrojov. Tieto ciele predstavujú významné etapy nákladovo efektívnej cesty k realizácii konkurencieschopného nízkouhlíkového hospodárstva do roku 2050.

Pokiaľ ide o energetickú efektívnosť, z rámca do roku 2030 vyplýva aj to, že nákladovo efektívne dosiahnutie cieľa znižovania emisií skleníkových plynov na rok 2030 by si vyžadovalo zvýšené úspory energie na úrovni 25 %¹⁶. Tento dokument vychádza z tohto predpokladu a podrobne sa v ňom analyzuje nákladovo efektívny potenciál vzhľadom na zlepšenie energetickej efektívnosti a iné výhody, ktoré sú spojené s energetickou efektívnosťou.

3.1. Konkurencieschopnosť EÚ: rast, zamestnanosť a priemysel

Energetická efektívnosť zohráva významnú úlohu pri zvyšovaní zamestnanosti¹⁷ a rastu, predovšetkým preto, lebo stimuluje stavebný sektor, ktorý má najväčšiu schopnosť rýchlo reagovať a podporiť opätovné naštartovanie hospodárstva a ktorému nehrozí delokalizácia.

V sektore priemyslu sa politika energetickej efektívnosti zameriava na zníženie množstva energie potrebnej na ten istý postup alebo produkt, čo znamená vykonávať rovnakú činnosť bez toho, aby sa ohrozili šance na rast. Európske podniky, predovšetkým vo výrobnom odvetví, už prispeli nemalým dielom k tomu, že Európa sa stala jedným z energeticky najefektívnejších regiónov na svete. Najmä v tomto sektore zlepšovanie energetickej efektívnosti často predstavuje nezávislú reakciu na cenový vývoj. Napríklad priemyselný sektor EÚ tradične vždy využíval energiu efektívnejšie než priemyselný sektor Spojených štátov – a navyše svoju energetickú náročnosť ešte v období 2001 až 2011 zlepšil o takmer

¹⁵ Výsledkom by malo byť zamedzenie strate úspor 4 Mtoe.

¹⁶ Predpokladom je, že sa použije rovnaká metóda merania pokroku, aká sa používa pri 20 % ciele zvyšovania energetickej efektívnosti do roku 2020.

¹⁷ Oznámenie „Iniciatíva na podporu zelených pracovných miest: Využitie potenciálu hospodárstva vytvárať pracovné miesta“, COM(2014) 446 final.

19%, v porovnaní s 9 % zlepšením, ktoré zaznamenali Spojené štáty¹⁸. V období 1990 až 2009 sa energetická náročnosť priemyselného sektora EÚ27 zlepšila o 30 %¹⁹.

Regulačný rámec na podporu týchto trendov je zavedený, pričom hlavným nástrojom na podporu úsilia o energetickú efektívnosť (a zníženie emisií skleníkových plynov) v priemysle je systém EÚ na obchodovanie s emisnými kvótami, ktorý zabezpečuje potrebnú regulačnú predvídateľnosť. Ešte viac ju zvýši rezerva stability trhu ETS, vďaka ktorej bude systém odolnejší voči nepredvídaným situáciám.

Preukázalo sa, že rámec EÚ pre energetickú efektívnosť je motorom inovácie a hospodárskeho rastu pre európske podniky. Energetická efektívnosť predstavuje podnikateľskú príležitosť – predovšetkým v stavebnom sektore (ktorému dominujú MSP). Energetická efektívnosť podnecuje konkurencieschopnosť, pretože vytvára trhy pre efektívne spotrebiče s vysokou pridanou hodnotou a decentralizované technológie riadenia energetiky. Narastajúca miera závislosti od IKT v mnohých dotknutých doménach je príležitosťou pre ďalší nárast efektívnosti za predpokladu, že systémy a platformy sú vybavené rozhraniami založenými na otvorených štandardoch, ktoré umožňujú jednoduchú aktualizáciu a ďalšiu inováciu. Keďže dopyt po energeticky efektívnych produktoch rastie na celom svete, politika zameraná na energetickú efektívnosť vytvára na celosvetových rastových trhoch výhody pre európske produkty a prispieva k udržateľnému hospodárskemu rastu.

Nové technológie v stavebnom a výrobnom sektore, ako aj v doprave, majú potenciál ďalej zlepšovať energetickú efektívnosť, ak sa úspešne zavedú vo väčšom meradle.

3.2. Budovy – nižšie účty za energiu pre spotrebiteľov

Zlepšená energetická efektívnosť budov môže priniesť úspory pre spotrebiteľov. Domácnosti EÚ v priemere vynaložia na spotrebu energie určenú na chod domácnosti 6,4 % dostupného príjmu, z čoho približne dve tretiny pripadajú na vykurovanie a jedna tretina na iné účely²⁰. V roku 2012 približne 11 % populácie EÚ nedokázalo zabezpečiť primeranú teplotu vo svojich domovoch²¹. Dôvodom sú stúpajúce ceny energie, pričom túto situáciu zmierňuje narastajúca hospodárska súťaž na vnútornom trhu s energiou a väčšia energetická efektívnosť.

Po zavedení požiadaviek na efektívnosť do stavebných poriadkov nové budovy už v súčasnosti vykazujú len polovičnú spotrebu budov z 80. rokov 20. storočia. Na druhej strane 64 % tepelných zdrojov na vykurovanie priestoru je neefektívnych, v najlepšom prípade ide o nízkotepelné modely²², a 44 % okien ešte nemá dvojité zasklenie²³. Čoskoro sa na trhu prejaví vplyv nových noriem efektívnosti a označovania štítkami týkajúcich sa tepelných zdrojov na vykurovanie priestoru a ohrievačov vody. V prípade elektrickej energie sa

¹⁸ COM(2014) 21 *Ceny energie a náklady na energiu v Európe*, s. 12; SWD (2014) 19, *Energy Economic Developments in Europe*, s. 36 a 41.

¹⁹ Európska environmentálna agentúra 2012, <http://www.eea.europa.eu/data-and-maps/indicators/energy-efficiency-and-energy-consumption>.

²⁰ „Energy prices and costs report“, (Správa o cenách a nákladoch na ňu) pracovný dokument útvarov Komisie, SWD(2014) 20 final/2.

²¹ Tamtiež.

²² Európsky sektor vykurovania, údaje za rok 2012, bez údajov za Cyprus, Luxembursko a Maltu.

²³ Prípravná štúdia v rámci smernice o ekodizajne, VKH, predbežné výsledky.

očakáva, že efektívnejšie spotrebiče do roku 2020 ušetria spotrebiteľom ročne 100 miliárd EUR na poplatkoch za energiu, čo zodpovedá sume 465 EUR na domácnosť.

Spotrebiteľia majú právo na pravidelné zasielanie transparentnejších účtov s obsiahlejšími informáciami a na účasť na trhoch s riadením spotreby energie, čo znamená, že majú právomoc aktívne riadiť svoju spotrebu energie. Členské štáty by sa pri príprave alebo uľahčení zavádzania inteligentných meracích systémov mali sústrediť na vytvorenie trhu pre inovačné energetické služby, na ktorých sa oplatia investície do efektívnych zariadení a inteligentnej spotreby a produkcie.

Energetická efektívnosť budov narastá každoročne o 1,4 %²⁴. Dôvodom tejto pomerne obmedzenej miery rastu je predovšetkým nízka miera renovácie. Najväčší úspech pri znižovaní plytvania energiou, zaznamenali tie členské štáty, ktoré skombinovali prísne požiadavky efektívnosti na nové a renovované budovy s programami zameranými na renováciu existujúcich budov.²⁵

Najdôležitejšou úlohou pri zabezpečovaní všetkých výhod energetickej efektívnosti budov teraz je zrýchliť a financovať počiatočné investície a zvýšiť mieru renovácie existujúcich priestorov zo súčasných 1,4 % na 2 % ročne.

Súčasťou tejto úlohy je realizovať toto zrýchlenie spoločensky prijateľným spôsobom. Je potrebné minimalizovať vedľajšie účinky, ktoré môžu uškodiť slabším vrstvám spoločnosti, a preskúmať, ako možno výhody z investovania do energetickej efektívnosti opatrení zabezpečiť pre všetky vrstvy spoločnosti. Na to musíme zaviesť správne finančné nástroje, ktoré budú dostupné pre všetky skupiny spotrebiteľov bez ohľadu na ich finančnú situáciu.

Znížený dopyt po fosílnych palivách bude mať za následok nižšie ceny energií. Podľa jedného odhadu každé 1 % ušetrenej energie bude mať za následok 0,4 % pokles ceny plynu a 0,1 % pokles ceny ropy do roku 2030²⁶.

3.3. Energeticky efektívna doprava

Spotreba energie v doprave v období 1990 – 2007 narástla o 35 %, medzitým sa však už zaznamenali klesajúce tendencie. Ako najúčinnější nástroj na riešenie tejto situácie sa osvedčili emisné normy CO₂, ktoré majú za následok znižovanie emisií skleníkových plynov a väčšiu energetickú efektívnosť osobných automobilov a ľahkých úžitkových vozidiel²⁷, hoci iné faktory ako vysoké ceny ropy a pomalý nárast mobility sa takisto podpísali na 8 % poklese spotreby v období 2007 až 2012.

Zaznamenali sme signály, že návyky používateľov dopravy sa menia. V niektorých členských štátoch osobné vlastníctvo automobilov dosahuje bod nasýtenia, z hľadiska miest sme svedkami celého radu úspechov pri podnecovaní prechodu na efektívnejšie formy dopravy, ako sú elektrické vozidlá, verejná doprava, bicykle a chôdza peši. Nedávno odsúhlasená

²⁴ „Energy Efficiency Trends in the EU“ (Trendy energetickej efektívnosti v EÚ, Odysee-Mure, 2011)

²⁵ Napríklad v Nemecku a na Slovensku priemerná spotreba energie na obytný priestor klesla od roku 1990 o 50 %.

²⁶ POLES, „Quick analysis of the impact of energy efficiency policies on the international fuel prices“ (Rýchla analýza vplyvu politík v oblasti energetickej účinnosti na medzinárodné ceny paliva), Spoločné výskumné centrum, 2014.

²⁷ Emisie z nových osobných automobilov v roku 2013 klesli na priemerných 127 g/km, čo znamená, že cieľ 130g/km vytýčený na rok 2015 sa podarilo dosiahnuť o dva roky skôr.

smernica o zavádzaní infraštruktúry pre alternatívne palivá²⁸ a nový „balík mestskej mobility“²⁹ tento trend ďalej podporia.

Iné iniciatívy Komisie v nadväznosti na bielu knihu o doprave³⁰ sú zamerané na podporu lepších železničných služieb ponúkajúcich väčší výber³¹, väčšej miery investícií do výskumu a inovácie železničnej dopravy³² a intenzívnejšieho využívania vnútrozemských vodných ciest³³, a teda na podporu využívania energeticky efektívnejších spôsobov dopravy.

Na dosiahnutie úplnej účinnosti je potrebná postupná premena celého dopravného systému tak, aby boli jednotlivé spôsoby dopravy viac prepojené, prebiehala inovácia a zavádzali sa alternatívne palivá a aby sa pomocou inteligentných dopravných systémov zlepšilo riadenie dopravných tokov. Tieto zmeny by mali dopĺňať politiky zamerané na efektívnejšie územné plánovanie a využívanie pôdy na úrovni EÚ a členských štátov.

3.4. Rovnováha medzi nákladmi a výhodami

Európska rada pracuje na tom, aby sa v októbri dospelo k dohode o cieľoch na rok 2030, aby Únia mohla zohrať aktívnu úlohu pri prebiehajúcich medzinárodných rokovaníach o klíme. Primeraný prínos energetickej efektívnosti k rámcu do roku 2030 musí vychádzať z dôkladného zváženia dodatočných nákladov a výhod alternatívy presahujúcej 25 % úsporu energie, ktorú pôvodne ohlásila Komisia. Niektoré kľúčové aspekty rôznych možností sa uvádzajú v tabuľke 1.

²⁸ COM(2013) 18 final.

²⁹ COM(2013) 913 final.

³⁰ KOM(2011) 144 v konečnom znení.

³¹ Štvrtý železničný balík, k dispozícii na stránke: http://ec.europa.eu/transport/modes/rail/packages/2013_en.htm.

³² Spoločný podnik Shift2Rail, informácie k dispozícii na stránke: http://ec.europa.eu/transport/modes/rail/news/shift-to-rail_en.htm.

³³ Balík NAIADES II, k dispozícii na stránke: http://ec.europa.eu/transport/modes/inland/promotion/naiades2_en.htm.

Tabuľka 1. Náklady a výhody celej škály rôznych cieľov energetickej účinnosti³⁴

	REF2013 Základný scenár	GHG40 (40% GHG, 27% RES, 25% EE)	Ambicióznejšie ciele energetickej efektívnosti (%)					
			EE27	EE28	EE29	EE30	EE35	EE40
Úspory energie v roku 2030 (vyhodnotenú podľa základných prognóz primárnej energetickej spotreby z roku 2007)	21,0 %	25,1 %	27,4%	28,3 %	29,3 %	30,7 %	35,0 %	39,8 %
Primárna energetická spotreba v roku 2030 (Mtoe) [hrubá domáca spotreba energie bez neenergetického použitia]	1490	1413	1369	1352	1333	1307	1227	1135
Náklady na energetické systémy bez vplyvu energetickej efektívnosti na nefinančné náklady ³⁵ (priemerné ročné hodnoty v období 2011 – 2030 v miliardách EUR 2010)	2067	2069	2069	2074	2082	2089	2124	2181
Investičné výdavky (priemerné ročné hodnoty v období 2011 – 2030 v miliardách EUR 2010) ³⁶	816	854	851	868	886	905	992	1147

³⁴ Tabuľka 1 vychádza z poslednej dostupnej analýzy.

³⁵ Koncepcia nákladov energetických systémov zahŕňa dve široké kategórie prvkov: kapitálové náklady a nákup energií. Kapitálové náklady možno rozdeliť do troch hlavných prvkov: (i) hotovostné náklady na investovanie do energetickej efektívnosti; (ii) náklady na získavanie financií na uvedený účel; a (iii) nefinančné náklady spojené s prekážkami, pred ktorými stoja spotrebitelia, napríklad úsilie, ktoré je potrebné vyvinúť na získanie informácií o energetickej efektívnych budovách alebo produktoch. Politiky v oblasti energetickej efektívnosti sú zamerané na tieto prekážky, vďaka čomu dochádza k znižovaniu nákladov, ktoré spôsobujú.

³⁶ Hoci v období 2011 – 2013 sú náklady na GHG40 z hľadiska celkových nákladov na energetický systém o 0,5 miliardy EUR nižšie než náklady na EE27 (teda 2068,5 oproti 2069 miliárd EUR), s GHG40 sú však spojené mierne vyššie investičné náklady. Dôvodom je predovšetkým nižšia miera ambícií EE27 v oblasti znižovania emisií skleníkových plynov (40,6 % oproti 40,1 %) a zavedenie viacerých nízkonákladových politík EE na odstraňovanie netrhových prekážok (ktoré v GHG40 existujú) a využitie relevantného potenciálu EE, ktorý je v EÚ dostupný.

Čistý dovoz plynu v roku 2030 (v km ³) ³⁷	320	276	267	256	248	237	204	184
Náklady na dovoz fosílnych palív (priemerné ročné hodnoty v období 2011 – 2030 v miliardách EUR 2010)	461	452	447	446	444	441	436	434
Zamestnanosť v roku 2030 (v miliónoch osôb)	231,74	neuvádza sa ³⁸	neuvádza sa	232,39	neuvádza sa	232,53	233,16	235,21
Priemerná cena elektrickej energie (EUR/MWh) v roku 2030	176	179	180	179	178	178	177	182

37 Keďže výstup PRIMES je v Mtoe, použil sa konverzný faktor 0,90567 (ref: IEA).

38 Vzhľadom na zamestnanosť sa vytvorili modely menšieho počtu scenárov, pretože z predbežnej analýzy vyplynulo, že výsledky (napríklad pri EE27 a EE28) boli veľmi podobné. Preto sa vytvorili modely len pre EE28, EE30, EE35 a EE40.

Odhaduje sa, že cieľ ušetriť 25 % energie bude mať za následok zvýšenie ročných priemerných nákladov energetického systému z 2067 miliárd EUR na 2069 miliárd EUR ročne (v období 2011 - 2030), to znamená o približne 2 miliardy EUR ročne alebo o 0,09 %. Nezanedbateľné náklady energetického systému, ktoré vzniknú členským štátom, sú súčasťou prebiehajúcej obnovy starnúceho energetického systému³⁹. Ak by sa dosiahla 25 % úspora energie, znamenalo by to, že rámec do roku 2030 už zabezpečil výrazné zníženie energetickej závislosti Únie, čo by predstavovalo v porovnaní so súčasným vývojom a politikami úspory 9 miliárd EUR ročne pri dovoze fosílnych palív (o 2 % menej) a 13 % zníženie dovozu plynu (cca. 44 miliárd metrov kubických).

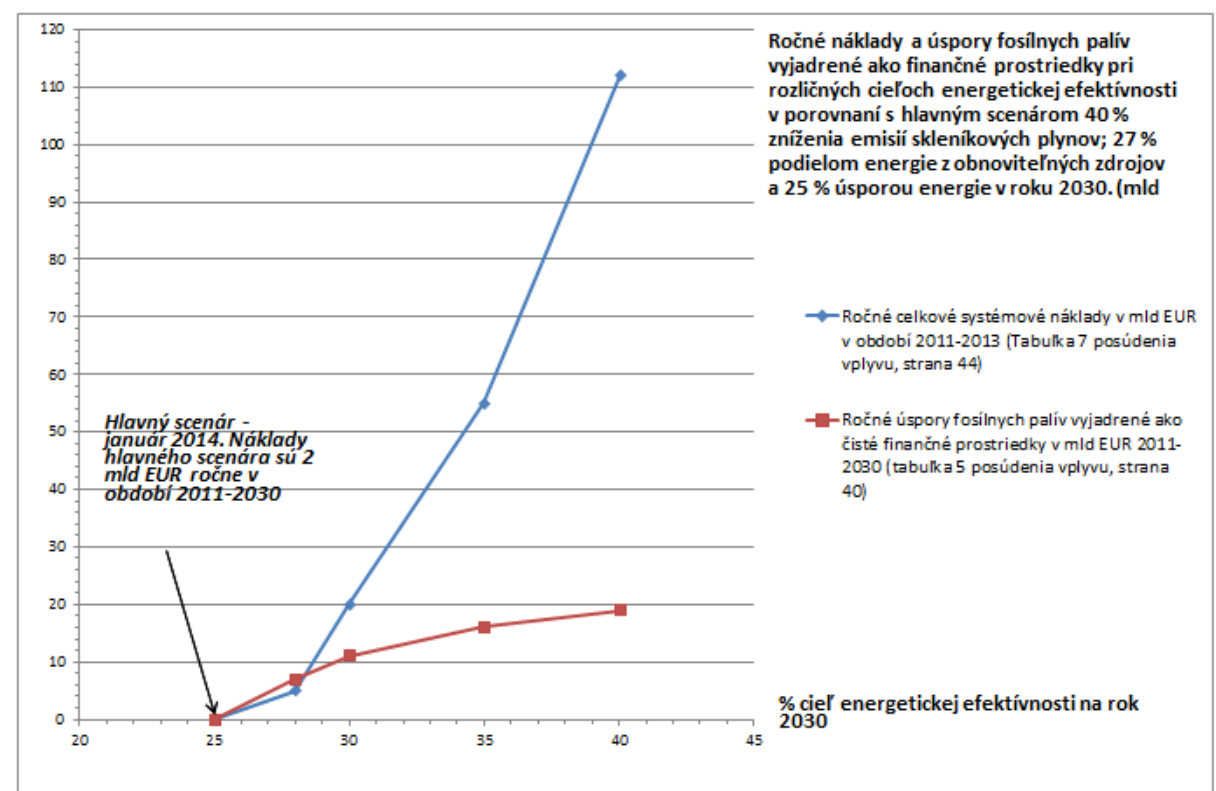
Cieľ ušetriť 40 % energie, ktorý požaduje Európsky parlament, by sa mimoriadne pozitívne odrazil na znížení energetickej závislosti, pričom by sa znížil predovšetkým dovoz plynu. Sprievodným javom týchto výhod súvisiacich s energetickou bezpečnosťou by však bol veľký nárast celkových nákladov energetického systému: z 2069 miliárd EUR na 2181 miliárd EUR ročne, t. j. približne o 112 miliárd EUR ročne v období 2011 až 2030.

Komisia posúdila celý rad úrovni ambícií na škále od 25 % do 40 % úspory energie. Z tejto analýzy vyplynulo, že so stúpajúcimi ambíciami narastajú aj výhody a že dovoz plynu by sa znížil o 2,6 % za každé 1 % dodatočne ušetrenej energie. To má priamy vplyv na zvyšovanie bezpečnosti dodávok EÚ, hoci pri vyšších úrovniach úspory energie než 35 % miera zníženia dodávok plynu z dodatočných úspor energie výrazne klesá.

Vo všeobecnejšej rovine z tabuľky 1 a grafu 2 vyplýva, že ambicióznejšie ciele energetickej efektívnosti sú spojené s väčšími výhodami, predovšetkým z hľadiska dovozu fosílnych palív. Ako ďalšie výhody možno uviesť výhody vyplývajúce zo znížených emisií skleníkových plynov, menšie znečistenie vzduchu, vody a pôdy, nižšie úrovne hluku, šetrnejšie využívanie zdrojov na získavanie, transformáciu, prenos a využívanie energie, spolu s výhodami vyplývajúcimi pre ľudské zdravie a stav ekosystémov. Ďalej sem možno zaradiť aj výhody z hľadiska potenciálne vyšších úrovni zamestnanosti. Na druhej strane vznikajú aj dodatočné náklady, ktoré sú vyššie než miera potrebná na dosiahnutie 40 % cieľa pri emisiách skleníkových plynov. Napríklad 28 % cieľ v oblasti energetickej efektívnosti by mal za následok zvýšenie celkových nákladov energetického systému z 2069 miliárd EUR ročne (pri úspore 25 %) na 2074 miliárd EUR, t. j. zvýšenie o približne 5 miliárd EUR ročne alebo 0,24 % ročne v období 2011 až 2030. Z grafu 2 rovnako vyplýva, že náklady energetickej efektívnosti rastú rýchlejšie než úspory pri dovoze fosílnych palív.

³⁹ Odhaduje sa, že v priebehu budúcich desiatich rokov budú potrebné investície do výroby a prepravy energie vo výške približne 1 bilión EUR a investície do prenosu a distribúcie energie vo výške 600 miliárd EUR.

Graf 2. Dodatočné ročné priemerné náklady energetického systému a úspory pri fosílnych palivách v porovnaní s centrálnym scenárom (cieľ 40 % pri emisiách skleníkových plynov, cieľ 27 % podiel energie z obnoviteľných zdrojov a cieľ 25 % pri úspore energie)

Poznámka: Tabuľka 1 obsahuje zhrnutie kľúčových nákladov a výhod rôznych úrovní úspor energie v roku 2030.

Dôležitým bodom na zváženie je aj rozdelenie vplyvov. Dodatočné opatrenia na zlepšenie energetickej efektívnosti by museli byť zamerané na energetickú efektívnosť budov a produktov, a teda by spadali predovšetkým do kompetencie odvetví mimo ETS. Pokiaľ ide o stavebný sektor, ktorý predstavuje približne 10 % HDP EÚ, zlepšenie energetickej efektívnosti budov je najsľubnejším motorom opätovného rastu po recesii.

4. FINANCOVANIE ENERGETICKEJ EFEKTÍVNOSTI A PERSPEKTÍVY DO ROKU 2030

Príležitosti vystupňovať energetickú efektívnosť uvedené v tomto oznámení možno financovať za predpokladu, že sa zavedie efektívny rámec na financovanie, aby sa pokryli nezanedbateľné počiatočné náklady.

Finančné prostriedky Únie ako páka financovania zo súkromných zdrojov

Z súčasného viacročného finančného rámca by sa mohli v období do roku 2020 poskytnúť značné finančné prostriedky Únie na vykonávanie opatrení na energetickú efektívnosť. Ich využitie už je kľúčovým bodom v diskusiách s členskými štátmi o celkovej dohode o rámci do roku 2030 a o dosiahnutí spravodlivého a vyváženého rozdelenia úsilia.

Ak sa vynaložia rozvážnym spôsobom, investície vykonané v období pred rokom 2020 prinesú potrebné úspory energie aj po roku 2020. Potenciál úspor energie je prevažne v

stavebnom sektore, pretože 40 % energie v EÚ spotrebúvajú budovy, pričom takmer 90 % zastavanej plochy obsahuje budovy v súkromnom vlastníctve a vyše 40 % obytných budov pochádza z obdobia pred rokom 1960. Z uvedeného vyplýva potreba výrazného súkromného financovania. Preto je nevyhnutné, aby vznikol trh zlepšovania energetickej efektívnosti a aby sa verejné finančné prostriedky použili na mobilizáciu súkromného kapitálu.

Ako ilustráciu možno uviesť skutočnosť, že inštitucionálni investori (vyznávači „Zásad zodpovedného investovania“) v súčasnosti spravujú finančné prostriedky vo výške vyše 12 biliónov EUR, pričom sa odhaduje, že v roku 2012 investovali do súkromného nehnuteľného majetku vyše 1,5 bilióna EUR. Ide o dostupné zdroje, ktoré je potrebné sprístupniť prostredníctvom inteligentného využitia verejných prostriedkov spolu s dlhodobým, transparentným a stabilným regulačným rámcom. Pri posúdení vplyvu sa zistilo, že na realizáciu rámca do roku 2030 by boli potrebné dodatočné investície vo výške 38 miliárd EUR ročne. Na základe týchto skutočností Komisia zastáva názor, že členské štáty by mali prideliť výrazný podiel finančných prostriedkov v rámci politiky súdržnosti a/alebo vnútroštátnych prostriedkov na podporu prechodu na nízkouhlíkové hospodárstvo, aby sa tieto zdroje mohli využiť na mobilizáciu súkromného kapitálu. V rozpočte EÚ na obdobie 2014 – 2020 sa prostriedky na energetickú efektívnosť výrazne zvýšili. V rámci európskych štrukturálnych a investičných fondov na obdobie 2014 – 2020 bude na investície do nízkouhlíkového hospodárstva k dispozícii minimálne 38 miliárd EUR – a túto sumu doplní celoštátne a regionálne spolufinancovanie a mobilizovaný súkromný kapitál.

Navyše sa ďalšia podpora (z programu Horizont 2020 a fondov EŠIF) bude investovať do projektov inovácie zameraných na energetickú efektívnosť. Na obdobie 2014 – 2020 sa plánujú prostriedky vo výške približne 2 000 mil. EUR, predovšetkým v rámci dôrazu v spoločenskej výzve „bezpečná, čistá a efektívna energia“ (Horizont 2020) na energetickú efektívnosť, ako aj v rámci verejno-súkromných partnerstiev pre „energeticky účinné budovy“, „továrne budúcnosti“ a „udržateľný spracovateľský priemysel efektívne využívajúci zdroje a energiu (SPIRE)“.

EÚ v uplynulých rokoch rozvíjala pilotné schémy inovačných finančných nástrojov, napríklad Európsky fond pre energetickú efektívnosť („EEEF“), Globálny fond energetickej efektívnosti a obnoviteľnej energie („GEEREF“) a Súkromné financovanie energetickej efektívnosti („PF4EE“) v rámci programu Life, ktoré možno využiť priamo alebo prevziať ako príklad na úrovni členského štátu. Navyše na základe prvých pozitívnych skúseností z obdobia 2007 – 2013, napríklad s nástrojom JESSICA⁴⁰, sa využívanie finančných nástrojov EŠIF na obdobie 2014 – 2020 výrazne podporuje, napríklad prostredníctvom „úveru na renováciu“. Členské štáty tak budú mať viac príležitostí intenzívnejšie využívať prostriedky z EŠIF. Zaznamenávame čoraz viac dôkazov, že verejné prostriedky využité na mobilizáciu súkromného kapitálu môžu priniesť dôležité výhody: nákladovo efektívnejšie využívanie nedostatočných verejných zdrojov, dôležité pákové efekty z hľadiska investícií súkromného sektora, lepšie zladenie verejnej podpory s podnikateľskými investičnými cyklami, zapojenie finančného sektora, väčšiu transparentnosť a menšie administratívne zaťaženie.

⁴⁰ Spoločná európska podpora udržateľných investícií v mestských oblastiach (Joint European Support for Sustainable Investment in City Areas – JESSICA).

Faktory ovplyvňujúce dodávku a dopyt po financovaní investícií, na ktoré sa treba zamerať

Na strane dopytu je potrebné, aby boli spotrebitelia lepšie informovaní o všetkých výhodách energetickej efektívnosti, ktoré nie sú obmedzené len na jednoduchú rentabilnosť investícií alebo ušetrených kilowatthodín, ale zahŕňajú napríklad aj väčšiu kvalitu života či väčšiu konkurencieschopnosť ich podnikov. Dodatočný dopyt možno podporiť účinnejším vykonávaním existujúceho regulačného rámca, podporou rozvoja a demonštrovania solidných a škálovateľných sérií investičných projektov, ako aj šírením poznatkov a skúseností.

Dostupnosť finančných prostriedkov možno zlepšiť pomocou verejných prostriedkov na štruktúraciu a replikáciu existujúcich schém financovania zostavených presne podľa potrieb, ktoré ponúkajú atraktívne, ľahko dostupné (teda nachádzajúce sa v blízkosti trhu) a jednoduché produkty financovania, ako napríklad úvery pre rôzne typy spotrebiteľov s nízkym úročením.

Navyše s cieľom motivovať spotrebiteľov energie, aby hľadali zdroje financovania na zlepšenie energetickej efektívnosti, a na lepšie pochopenie správania spotrebiteľov (vrátane nájomníkov a domácností s nízkym príjmom) pri rozhodovaní o opatreniach na energetickú efektívnosť je potrebný socio-ekonomický výskum viac orientovaný na financovanie. Mimoriadna pozornosť by sa mala venovať vznikajúcemu trhu s energetickými službami (vrátane uzatvárania zmlúv o energetickej efektívnosti a dohôd o energetických službách). Poskytovanie nových služieb (napr. na úsporu energie), ktoré vzniknú na základe obchodných modelov orientovaných na ponuku a dopyt, bezpochyby ovplyvní dopyt po investíciách a financovaní.

S cieľom stimulovať investície do dosahovania energetickej efektívnosti je potrebné vyvinúť úsilie a jednoznačne preukázať ekonomické výhody, ktoré z takýchto investícií vyplývajú pre investorov a finančníkov. Transparentnosť, škálovateľnosť a normalizácia sú potrebné na vytvorenie druhotného trhu s finančnými produktmi orientovanými na energetickú efektívnosť a využitie potenciálu refinancovania investícií do energetickej efektívnosti prostredníctvom produktov a štruktúr kapitálového trhu.

Mobilizácia ponuky financovania investícií a dopytu po ňom preto zahŕňa:

- identifikáciu, meranie, odôvodnenie a posúdenie celkových výhod investícií do energetickej efektívnosti na základe správnych údajov a dôkazov, a predovšetkým energetických certifikátov pre budovy, ktoré môžu využiť osoby prijímajúce investičné rozhodnutia v súkromnom i podnikateľskom sektore;
- vypracovanie noriem pre každý prvok v postupe investovania do energetickej efektívnosti vrátane právnych zmlúv, postupov poskytovania záruk, postupov obstarávania, súdnych rozhodnutí, merania, overovania, podávania správ, energetickej hospodárnosti (zmluvy a certifikáty) a poistenia;
- poskytovanie nástrojov a služieb na kontrolu spotreby energie spotrebiteľom, aby mohli porovnať (kapitálové) náklady na investície do energetickej efektívnosti s (prevádzkovými) nákladmi na spotrebu energie;
- využívanie finančných prostriedkov EÚ (predovšetkým z EŠIF) orientované na konkrétne ciele prostredníctvom verejno-súkromných finančných nástrojov na zvyšovanie investičných objemov a podporu zrýchleného zapájania prostriedkov zo

súkromného sektora prostredníctvom odstupňovaného rozdelenia rizika; takisto je možné nasmerovať príjmy z ETS do investícií do energetickej efektívnosti;

- zmena orientácie členských štátov z tradičného financovania prostredníctvom grantov na fungujúce modely, ktoré najlepším spôsobom riešia potrebu investícií do renovácie budov na zlepšenie ich energetickej efektívnosti (ako sa uvádza vo vnútroštátnych stratégiách renovácie budov);
- posilnený dialóg medzi finančným sektorom, osobami s rozhodujúcou právomocou vo verejnom sektore a inými súvisiacimi profesiami, ktorý im umožní štruktúrovať a demonštrovať najúčinnnejšie mechanizmy financovania a investičné schémy – presne nastavené na miestne alebo osobitné trhové segmenty a reprodukovateľné v celej EÚ.

Úloha Komisie

Komisia posilní svoju spoluprácu s členskými štátmi, osobami s rozhodujúcou právomocou vo verejnom sektore, investormi a finančnými inštitúciami vrátane Európskej investičnej banky („EIB“) s cieľom zvýšiť úroveň poznatkov o existujúcich mechanizmoch financovania energetickej efektívnosti, ktoré nie sú obmedzené len na financovanie prostredníctvom grantov, ich fungovanie a vplyv vrátane otázok súvisiacich s posúdením rizika, hodnotením a normalizáciou. Takisto bude pokračovať v spolupráci s finančnými inštitúciami a členskými štátmi pri ďalšom vývoji a zavádzaní primeraných finančných nástrojov a iniciatív a zlepšovaní dostupnosti likvidity na opatrenia na energetickú efektívnosť.

Osobitná pozornosť sa bude venovať spolupráci s členskými štátmi vzhľadom na využívanie európskych štrukturálnych a investičných fondov, aby sa zohľadnili rozmanité potreby, prekážky a príležitosti na celom území EÚ. Komisia už uverejnila podrobné usmernenia o tom, ako financovať renováciu budov z prostriedkov na politiku súdržnosti, pomocou ktorých by riadiace orgány mali byť schopné v rámci operačných programov plánovať a realizovať investície do budov. Tieto usmernenia obsahujú zoznam osvedčených postupov a prípadových štúdií. Ďalej ponúka prehľad a analýzu rôznych mechanizmov financovania, ktoré orgány môžu využiť pri realizácii veľkých investícií do renovácie budov v záujme energetickej efektívnosti a so zámerom získať väčšie úrovne investícií zo súkromného sektora.

Komisia navyše bude naďalej úzko spolupracovať s členskými štátmi a v prípade potreby poskytovať ďalšie inštrukcie, ktoré doplnia existujúce usmernenia, na podporu vykonávania smernice EE⁴¹ a výmenu osvedčených postupov. V neposlednom rade bude Komisia naďalej dohliadať na správnu transpozíciu a uplatňovanie právnych predpisov EÚ, rovnaké podmienky pre všetky členské štáty a maximalizáciu úspor energie.

5. ĎALŠIE KROKY

Politika EÚ v oblasti energetickej efektívnosti síce zaznamenala pomalý štart, ale medzičasom už prináša výsledky. V úsilí dosiahnuť cieľ 20 % úspory energie do roku 2020 sa na úrovni EÚ, ako aj na vnútroštátnej úrovni zaznamenala pretrvávajúca dynamika. Vzhľadom na úplné vykonávanie a monitorovanie už prijatej legislatívy môže EÚ nabráť

⁴¹ Oznámenie „Vykonávanie smernice o energetickej efektívnosti – usmernenie Komisie“ [COM(2013) 762].

správny kurz, snažiť sa tento cieľ dosiahnuť a v období 2010 až 2020 znížiť spotrebu energie zodpovedajúcu 170 Mtoe.

Aktuálne udalosti, predovšetkým kríza na Ukrajine, sú dôraznou pripomienkou vratkej situácie, v akej sa EÚ nachádza, predovšetkým v súvislosti s energetickou bezpečnosťou a dovozom plynu. V nedávno predloženej európskej stratégii energetickej bezpečnosti sa zdôrazňuje úloha energetickej efektívnosti ako prostriedku na zlepšenie bezpečnosti dodávok do Únie – každé ďalšie ušetrené 1 % energie má za následok zníženie dovozu plynu o 2,6 %.

Komisia sa preto domnieva, že je vhodné zachovať súčasnú dynamiku úspor energie a navrhuje ambiciózny cieľ v oblasti energetickej efektívnosti 30 %. Získajú sa tak nezanedbateľné dodatočné výhody, pričom dodatočné náklady predstavujú primeranú rovnováhu s ohľadom na zvýšené riziko pri energetickej bezpečnosti a na dôležitosť zachovania finančnej dostupnosti stratégie Únie v oblasti klímy a energie do roku 2030.

Súčasný rámec založený na orientačnom ciele na úrovni EÚ a kombinácii záväzných opatrení EÚ a vnútroštátnych opatrení sa osvedčil ako účinný motor výrazného pokroku členských štátov. Preto by sa tento prístup mal naďalej uplatňovať do roku 2030 a energetická efektívnosť by sa mala stať neoddeliteľnou súčasťou rámca pre riadenie navrhnutého v oznámení „2030“, čím by sa zefektívnili súčasné požiadavky na monitorovanie a podávanie správ. Energetická efektívnosť by sa tak stala kľúčovým prvkom národných plánov členských štátov v oblasti konkurencieschopnej, bezpečnej a udržateľnej energie, výsledkom čoho by bol väčší súlad celoštátnych a regionálnych politík a opatrení v oblasti energetiky.

Komisia bude na základe národných plánov, ktoré jej budú doručené, ako aj na základe svojich vlastných celoeurópskych analýz otázok súvisiacich s energiou a klímou, monitorovať národné plány a pomocou primeraných energetických ukazovateľov posudzovať perspektívu dosiahnutia národných cieľov/cieľov EÚ v oblasti klímy a energie (vrátane cieľa energetickej efektívnosti), vyhlíadky na zníženie energetickej závislosti EÚ i účinné fungovanie vnútorného trhu s energiou. V tejto súvislosti preskúma použitie dodatočných ukazovateľov (napríklad energetická náročnosť) na vyjadrenie a monitorovanie pokroku pri dosahovaní cieľa v oblasti energetickej efektívnosti, ktoré lepšie zohľadňujú súvisiace zmeny a prognózy, pokiaľ ide o HDP, ako aj rast obyvateľstva. Navyše v roku 2017 **preskúma pokrok pri dosahovaní energetickej efektívnosti, pričom zohľadní uvedené prvky**. V neposlednom rade bude proces riadenia slúžiť ako rámec na posúdenie účinnosti vnútroštátnych politík a politík EÚ súvisiacich s cieľmi v oblasti klímy a energie na rok 2030.

Komisia bude takisto pokračovať vo svojom úsilí zdokonaľiť energetické a hospodárske modely používané na posúdenie nákladov a výhod opatrení na energetickú efektívnosť.

V rámci snahy o dosiahnutie navrhovaných úspor bude Komisia naďalej prostredníctvom politických opatrení na úrovni EÚ podporovať členské štáty v ich vnútroštátnom úsilí. Pritom využije tieto prvky:

- Blížiac sa posúdenie a preskúmanie smernice o označovaní energetickými štítkami a určitých aspektov smerníc o ekodizajne (naplánované na koniec roka 2014) bude príležitosťou aktualizovať politický rámec vzťahujúci sa na produkty.
- Ďalší vývin nástrojov financovania a podpory vypracúvania projektov na mobilizáciu investícií zo súkromného sektora do energeticky efektívneho vybavenia a technológií.

- Posúdenie a preskúmanie smerníc o energetickej efektívnosti a energetickej hospodárnosti budov, článku 7 smernice EE a budúcich NEEAP v roku 2017 bude príležitosťou na súčasné posúdenie toho, aké politické prvky by boli potrebné na aktivizáciu nepretržitých investícií do energetickej efektívnosti, predovšetkým v súvislosti s plánovaným postupným vyradovaním určitých kľúčových prvkov smernice EE v roku 2020.
- Plánované oznámenie Komisie o maloobchodnom trhu bude zamerané na vytvorenie trhu, na ktorom budú inovačné služby založené na dynamickej cenotvorbe zárukou toho, že produkty ponúkané na trhu podporujú efektívne využívanie energie, a bude vychádzať z dialógu s členskými štátmi a regulátormi v rámci smernice o EE a právnych predpisov o vnútornom trhu s energiou.
- Uplatňovanie rezervy stability trhu systému na obchodovanie s emisnými kvótami, ktoré bude motorom zlepšovania energetickej efektívnosti v priemyselnom sektore a ktoré zabezpečí využitie možností spolupôsobenia politík v oblasti energetickej efektívnosti a klímy.
- Postupné vykonávanie programu predstaveného v bielej knihe o doprave z roku 2011⁴².
- Využívanie programu pre výskum a inováciu Horizont 2020 a úzka spolupráca s členskými štátmi s cieľom umožniť uvedenie finančne dostupných, inovačných a energeticky efektívnych produktov na trh, ako aj nových obchodných modelov takéhoto uvedenia na trh.

6. ZÁVERY

Zo súčasných prognóz vyplýva, že dosiahnutie platného cieľa pri energetickej efektívnosti na rok 2020 sa stále približuje. Komisia nemá v úmysle navrhnuť nové opatrenia, ale vyzýva členské štáty, aby vystupňovali svoje úsilie o spoločné dosiahnutie cieľa na rok 2020. Komisia toto úsilie podporí primeranými usmerneniami a šírením dobrých postupov v snahe zabezpečiť úplne využívanie dostupných finančných prostriedkov Únie.

Komisia vo svojom oznámení o politickom rámci v oblasti klímy a energie na rok 2030 určila 25 % úroveň úspor energie ako súčasť stratégie na dosiahnutie 40 % zníženia emisií skleníkových plynov čo najúčinnším spôsobom z hľadiska nákladov. Vzhľadom na narastajúci význam posilnenia energetickej bezpečnosti EÚ a zníženia závislosti Únie od dovozu sa domnieva, že je vhodné navrhnuť vyššiu úroveň cieľa – a to 30 %. Výsledkom by síce bol nárast nákladov rámca do roku 2030 o 20 miliárd EUR ročne, ale zároveň by sa vďaka tomu podarilo dosiahnuť reálne výhody v oblasti hospodárskej a energetickej bezpečnosti.

⁴²

KOM(2011) 144 v konečnom znení.